

Kuinka kohdata maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten välisiä ristiriitoja.

TT, hankevastaava, nuorisokasvasvattaja

Katri Kyllönen

Kajaani, 27.3.2017

Etnisten vähemmistöryhmien välisen rasismin ehkäisy-, tutkimus-, ja kehittämishanke (EVVR)

- Ehkäistä ja puuttua, kasvatuksellisen menetelmän kehittäminen sekä tutkiminen.
- 9 –25 –vuotiaille eri etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluville lapsille ja nuorille, jotka käyttäytyvät rasistisesti tai rasistisin perustein väkivaltaisesti toisia etnisten vähemmistöryhmien nuoria kohtaan.
- Hankkeen aikana on kohdattu **66** nuorta, joista poikia 44 ja tyttöjä 22.
- Osallistuneiden ikähaitari 9-22 vuotta, eniten **11-15** -vuotiaita.

Tutkimus :

- 7 pro gradututkijaa: yleinen historia, kulttuurimaantiede, kasvatustiede, antropologia, uskontotiede, sosiaali- ja kulttuuriantropologia sekä alue- ja kulttuurintutkimus.
- Asiantuntijafoorumit, haastattelut, sähköpostikyselyt + ryhmissä kerätty kokemus.

Ilmiö

- Suomessa on kasvava määrä eri etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluvia ihmisiä, joiden **tausta, näkemykset ja kokemukset ovat erilaisia.**
  - > ristiriidat ja jännitteet
  - > purkautuvat nimittelyinä, riitoina ja fyysisinä välienselvittelyinä arjen sosiaalisissa ympäristöissä vaikuttaen elämään uudessa kotimaassa.
- Ilmiöstä ei ole saatavilla juurikaan tutkittua tietoa.
- Näkyy harvoin mediassa, mutta työntekijät tuovat esille.

Etnisten vähemmistöryhmien välinen **rasismi**:

- Sisältää toista ryhmää kohtaa koetun **kaunan, erimielisyydet, syrjinnän ja ennakkoluulot** ja näistä johtuvan sekä **psyykkisen että fyysisen väkivallan**.
- Yleensä kyse toisen etnisen ryhmän asettamisesta alempiarvoiseen asemaan.
- Haasteellinen **tunnistaa ja tunnustaa**, peittyä helposti kantaväestön vähemmistöjä kohtaan osoittaman rasismin alle.

Etnisten vähemmistöryhmien välinen rasismi Suomessa

- Esiintyy Suomessa
- Tyypillisimmillään toisen etnisen ryhmän **väheksymistä ja aliarvioimista**.
- Ilmenee usein **alue- tai heimorajojen** mukaan, korostuu etenkin eri **konfliktialueilta** tulevien vähemmistöryhmien välillä.
- **Suurmaatausta** voi myös määrittää suhtautumista muihin etnisiin vähemmistöryhmiin, etenkin jos siirtomaahistoria.
- Esiintyy myös eri etnisten vähemmistöryhmien **sisällä**.
- Ristiriidat ja keskinäinen epäluottamus lisääntynyt.

Mistä johtuu?

- **Oman identiteetin horjumisesta** uudessa ympäristössä, jolloin vastakkainasettelusta voi löytyä voimaa oman identiteetin rakentamiseen.
- Taistelusta **omasta tilasta** ja **asemasta** uudessa kotimaassa.
- Joskus etnisten vähemmistöryhmien välinen rasismi on paljon pahempaa kuin kantasuomalaisten maahanmuuttajataustaisiin kohdistama rasismi.

Vaikea tunnistaa ja tunnustaa!

- Monet tarkkoja mitä ja miten puhutaan. On olemassa myös **asioita, joista ei puhuta.**
- Mitä valtaväestöön kuuluvalle kerrotaan?

Lapset ja nuoret

- Nuorten keskuudessa rasismia esiintyy yleisesti ns. **läpänheittona**.
- Ominaista **toisten kaunojen helppo omiminen**.
- Voi liittyä myös **alueiden ja reviirin hallintaan**.
- Lapsilla ja nuorilla taipumus **eristäytyä ja ryhmäytyä** omaan etniseen vähemmistöryhmään kuuluvien kanssa.

Mistä johtuu?

- Lapset ja nuoret elävät **vanhempiensa kulttuurin, kantaväestön kulttuurin ja nuorten kulttuurin** keskiössä
- Joutuvat **puolustamaan ja selittämään** omaa olemassaoloaan eri tahoille.
- Toisia ryhmiä kohtaan kohdennetun rasismien ja oman ryhmän korostamisen kautta nuoret etsivät ja hakevat **hyväksyntää ja vahvistusta** omalle hataralle identiteetille.

Kokemuksia EVVR-ryhmistä

- Alussa voi näyttää, ettei nuorilla ole ennakkoluuloja tai rasistisia asenteita muita kohtaan.
- Ajan kuluessa tulee esille sekä heitä itseään kohtaan esitettyjä ennakkoluuloja että omia ennakkoluuloja muita kohtaan.
- Oman kulttuurin **sisäinen kontrolli**.
- Kasvavan **historiatietoisuuden** vaikutus monietnisiin kaveripiireihin.
- Entisessä kotimaassa **yhä käynnissä oleva konflikti** ja sen aiheuttamat suhtautumistavat muihin.
  - vanhempien asenteet
  - myös vierailut vanhempien kotimaassa, siellä koetut asiat ja poliittiset paineet.

Kokemuksia EVVR-ryhmistä

- Median ja vallitsevan maailmantilanteen luomat vastakkainasettelut eri ihmisryhmien välille.
- Kaikki kohdannut rasismia. Näistä kokemuksista keskusteleminen ja sen pohtiminen, millaisia tunteita rasismin kokeminen on itsessä saanut aikaan, **herättää pohtimaan rasismia myös muiden näkökulmasta käsin.**
- Keskusteluissa nuoret esittävät usein ajatuksia, jotka ovat hyvin ristiriitaisia.

”Miksi koulussa ei reagoitu kosovolaisten tai somalilaisten keskinäiseen konfliktiin viime keväänä, ei pyritty ratkaisemaan niitä, mutta sitten kun oli konflikti suomalaisten ja kosovolaisten välillä, niin kouluun tuli vartijat kahdeksi viikoksi ja asiaa selvitettiin suurella intensiteetillä koulun johdon puolelta?”

Tapaus Koulu

Koulun henkilökunta: ei tietoa, mistä kahnaukset johtuvat, koska lapset ja nuoret käyttävät keskenään kieltä, jota henkilökunta ei ymmärrä. Riidat myös halutaan piilottaa heiltä

- Arkuus? Vähemmistöjen ja kulttuurien väliset suhteet ja toimintatavat ovat tulenarka aihe koulumaailmassa. Rasisti!
- Resurssit..

Lapset ja nuoret: opettajat eivät näe etnisten vähemmistöryhmien välisiä kahnauksia, ja jos näkevät, eivät halua tarttua niihin.

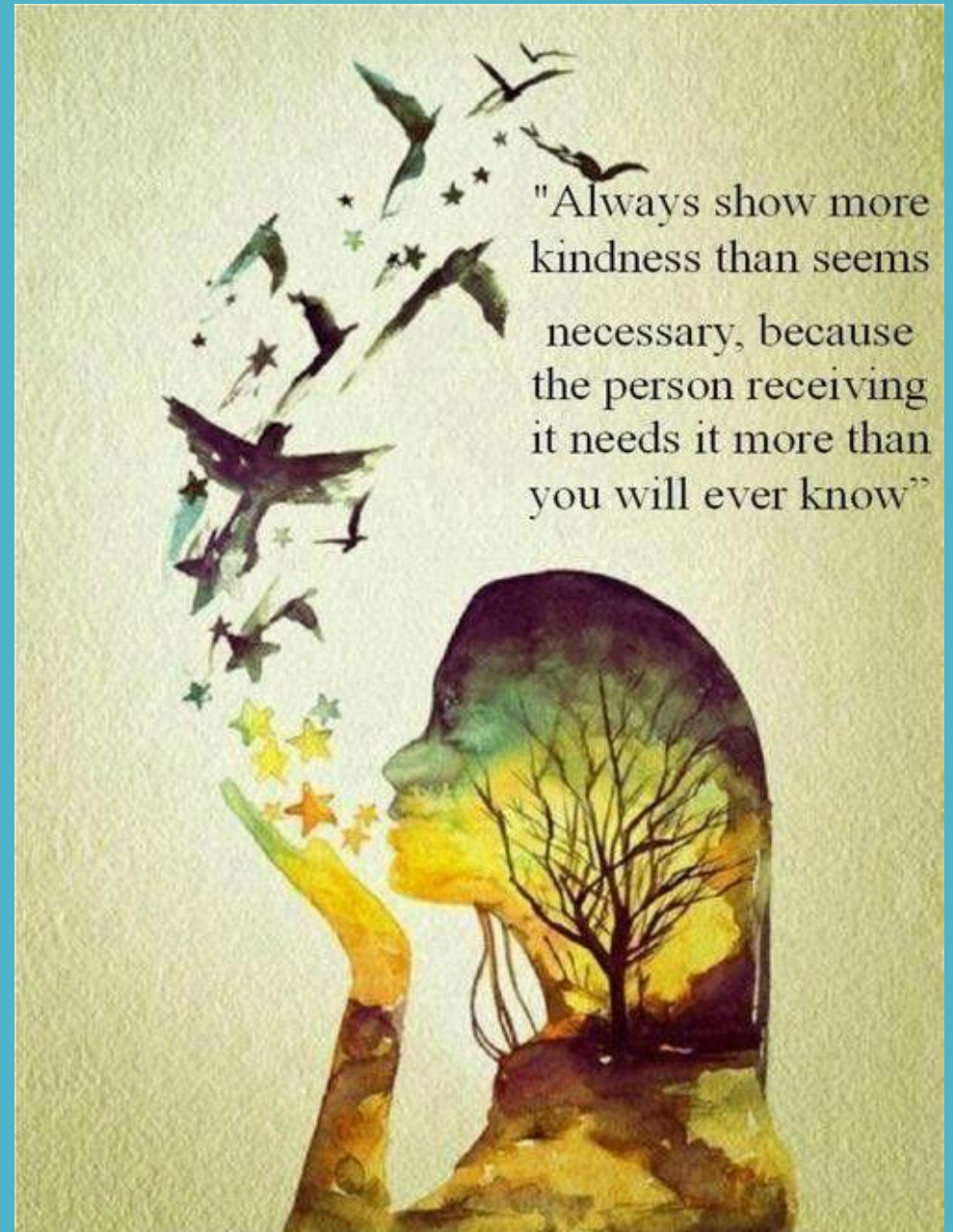
”Meitä ei arvosteta eikä meistä välitetä samalla tavalla kuin muista lapsista ja nuorista.”

Uskaltaako puuttua...

- Ilmiön tunnistaminen ja siihen tarttuminen koetaan yleisesti vaikeana:
  - Ei ole keinoja, joilla ilmiöön voisi puuttua.
  - Ei ole tarpeeksi tietoa tilanteeseen mahdollisesti vaikuttavista kulttuurisista ja historiallisista taustoista.
  - Ei ole auktoriteettia puuttua etnisten vähemmistöryhmien välisiin suhteisiin
- ...Uskaltaa!
- Rohkeutta puhua asioista suoraan ja mennä tilanteeseen!
  - Keskustella eri oppitunneilla aiheeseen liittyvistä teemoista (esim. historia).

Kiitos!

Katri.Kyllonen@nfg.fi

"Always show more kindness than seems necessary, because the person receiving it needs it more than you will ever know"